

DIN ACTIVITATEA SEMINARULUI DE SOCIOLOGIE, ETICĂ ȘI POLITICĂ DE LA FACULTATEA DE FILOZOFIE ȘI LITERE DIN BUCUREȘTI, ÎN ANUL ȘCOLAR 1937–1938

Extras din Anton Golopenția, *Opere complete, vol. I. Sociologie*.
București: Editura Enciclopedică, 2002. Vezi, la sfârșitul documentului,
adnotarea din același volum, semnată de Sanda Golopenția.

De data aceasta comunicăm programul Seminarului de *Introducere în Sociologie*, făcut cu studenții în Geografie, Istorie și Filologie, de Anton Golopenția. Intenția urmărită în acest Seminar este precizarea elementelor ce definesc națiunea. În acest scop, membrii Seminarului citesc succesiv scrierile indicate mai jos și discută referatele ce întocmesc despre ele, spre a desprinde lămuririle teoretice care pot contribui la o mai bună înțelegere a structurii națiunii românești. Tema aceasta a fost aleasă pentru importanța ce prezintă în formația de specialitate a viitorilor noștri geografi, istorici și filologi. Căci analiza filozofică a elementelor națiunii îi poate ajuta pe cei ce vor fi chemați să înlesnească o mai bună organizare a națiunii noastre sau să ne potenteze conștiința națională cercetând țara românească, trecutul românesc și limba românească, să-și priceapă mai bine menirea.

A) Ținuturile: 1. Jules Michelet: *Tableau de la France*, din *Histoire de France*, Paris, 1852, tomul II, cartea III; 2. W.H. Riehl: *Die Dreiteilung in der Volkskunde Deutschlands*, din *Land und Leute*, ed. nouă, 1925, fragmentul III; 3. P. Vidal de la Blache: *Tableau de la Géographie de la France*, în Ernest Lavisse: *Histoire de France depuis les origines jusqu'à la Révolution*, Paris, 1901, vol. I;

B) Țara: 4. Camille Vallaux: *Le sol et l'État*, Paris, Doin 1911; 5. Jacques Ancel: *La frontière dans le temps, la frontière dans l'espace*, din *Géopolitique*, Paris, Delagrave 1936, cap. 2–3; 6. Gr. Antippa: *Mediul de trai al poporului român și bazele geografice ale vieții și activității sale civilizatorii*, din *Problemele evoluției poporului român*, București, 1919;

C) Neamul: 7. Eugène Pittard: *Les races et l'Histoire. Introduction ethnologique à l'histoire*, Paris, 1924; 8. Heberle: *Auslandsvolkstum*, 1936;

D) Poporul: 9. Simion Mehedinți: *Vechimea poporului român și legătura cu elementele alogene*, București, 1925; 10. R. Emmanuel de Martonne: *La répartition*

et le rôle des minorités nationales en Roumanie (Dotation Carnegie pour la paix internationale: „Bulletin“, 1929, 2); 11. A.C. Cuza: *Starea populației — Mișcarea populației, din Despre populație, statistica, teoria și politica ei. Studiu economic*, ed. II, București, 1923, cap. VI și VII;

E) Limba: 12. Joseph Vendryès: *Constitution des langues — Le progrès du langage*, din *Le Langage*, Paris, 1921, partea 4 și concluzia;

F) Viața economică: 13. Karl Bücher: *Die Entstehung der Volkswirtschaft*, din volumul cu același titlu (Tübingen, 1898, p. 49–124);

G) Structura socială: 14. W.H. Riehl: *Die bürgerliche Gesellschaft*, Stuttgart und Berlin, 1930; 15. Augustin Thierry: *Essai sur l'histoire de la formation et des progrès du Tiers État*, Paris, 1853;

H) Cărmuitorii: 16. Léon Duguit: *Les Gouvernants*, din *L'État, le droit objectif et la loi positive*, Paris, 1901, vol. I, cap. IV;

I) Viața politică: 17. Lorenz von Stein: *Der Begriff der Gesellschaft*, din *Geschichte der sozialen Bewegung in Frankreich von 1789 bis auf unsere Tage*, ed. 1921, vol. I, p. 13 urm.; 18. N. Bălcescu: *Mersul revoluției în istoria românilor*, din *Patru studii istorice* (Așezământul cultural I.C. Brătianu II), București, 1928, p. 24 urm.; 19. M. Eminescu: *Influența austriacă asupra românilor din Principate*, în vol. *Scieri politice* din Colecția Clasicii români comentați, Craiova, 1931, p. 43 urm.;

J) Conștiința de sine a națiunii: 20. Friedrich Nietzsche: *Vom Nutzen und vom Nachteil der Historie für das Leben*, 1874. În colecția Reclam și traducere franceză la *Mercure de France*, *Considérations innactuelles*, p. 117 urm.; 21. Étienne Fournol: *Les nations romantiques*, Paris, 1931; 22. M. Kogălniceanu: *Cuvânt pentru deschiderea cursului de istorie națională în Academia Mihăileană*, rostit în 24 noiembrie 1843, în volumul *Opere*, din Colecția Clasicii români comentați, p. 73 urm.; 23. A. Russo: *Cântarea României*, 1851; 24. C. Rădulescu-Motru: *Românismul. Catehismul unei noi spiritualități*, București, 1936;

K) Suveranitatea: 25. Franz von Liszt: *Die Rechtsobjekte des völkerrechtlichen Staatenverbandes*, din *Das Völkerrecht systematisch dargestellt*, Berlin, 1921, cartea I, p. 5–8;

L) Națiunea: 26. F. Lamennais: *Le livre du peuple*, 1837, în volumul *Paroles d'un croyant*, din Colecția Classiques français, ed. Lutétia, p. 117; 27. J. Michelet: *Le peuple*, La Haye, 1846; 28. E. Renan: *Qu'est-ce qu'une nation?*, din *Discours et Conférences*, f.l., 1887; 29. S. Mehedinți: *Poporul*, ed. II, București, 1921; 30. H. Freyer: *Pallas Athene. Ethik des politischen Volkes*, 1935; 31. D. Gusti: *Problema națiunii*, din *Sociologia Militans*, București, 1934, p. 194.

DIN ACTIVITATEA SEMINARULUI DE SOCIOLOGIE, ETICĂ ȘI POLITICĂ DE LA FACULTATEA DE FILOZOFIE ȘI LITERE DIN BUCUREȘTI, ÎN ANUL ȘCOLAR 1937–1938

Publicat în „Sociologie românească“, an. II (1937), nr. 11–12, p. 575–576, la rubrica *Însemnări/ Fapte, vești, publicații*, alături de *Congresul Internațional de Sociologie din 1939* (p. 572); *Cercetarea monografică de la Copanca* (p. 572–575); *Dobrogea de sud* (p. 576); și *Un apel al d-lui Mărgineanu*. Nesemnat.

Toate materialele enumerate, cu excepția celui de-al doilea, au fost, așa cum o sugerează conținutul și formularea, redactate de A.G. și figurează în secțiunea *Însemnări* a volumului de față. În textul despre care vorbim, atribuirea e înlesnită de conținut: el prezintă, așa cum numai cel în cauză o poate și are dreptul de a o face, tematica și bibliografia unui seminar de *Introducere în Sociologie* pe care A.G. îl predă în acea perioadă studenților în Geografie, Istorie și Filozofie de la Universitatea București.